

Brohode Havbruk 2050

Nærings-ph.d.

Arbeidspakke 6

Leder Kari Thyholt (NCE Aquatech Cluster)

Mål: Søkt 6 nærings/offentlige ph.d.

Mer effektiv utnyttelse av eksisterende virkemidler: Fasilitering gjennom informasjonsmøter, initiering og assistanse i søknadsprosesser, oppfølging og kommunikasjon av resultater

Resultater

Søkelys mot- og fasilitering av nærings-ph.d. har direkte eller indirekte medført totalt 15 prosjekter (10 NTNU, 5 andre) og 5 ++ initiativer. Interessen for prosjektets informasjonsmøter om ordningen økte betraktelig fra starten av prosjektet og frem til midlene tok slutt. Kvaliteten og innholdet på informasjonen ble også utviklet underveis, og både akademia, industri og Forskningsrådet bidro til å formidle erfaringer og kunnskap om nærings-ph.d. i våre webinarer. Nyhetsartikler bidro ytterligere til å inspirere innen havbruksbransjen. Da Norges Forskningsråd gikk tom for midler, valgte minst én bedrift å finansiere nærings-phd selv. Formidlingen og rådgivningen om nærings-ph.d. er tenkt videreført av NCE Aquatech Cluster (og eventuelle andre prosjektpartnere), tilknyttet nye utlysninger etter Brohode-prosjektets slutt.

Brohode havbruk 2050 la til rette for dialog og erfaringsutveksling mellom kandidatene ved å arrangere dedikerte møter, noen i samarbeid med Foreningen for doktorgradskandidater og midlertidig ansatte ved NTNU [DION](#). Også offentlig ph.d. har blitt vurdert som relevant i havbrukssammenheng, særlig i forbindelse med planlegging og forvaltning.

Utfordringer

1. Ingen flere tilgjengelige midler til nærings-ph.d.: Da vi startet var det ingen konkurranse om tildeling av støtte til nærings-ph.d., og NFR overførte restmidler fra år til år. I 2022 var ordningen blitt betydelig mer populær, midlene tok slutt og minst én kandidat som vi hadde jobbet med mistet muligheten rett før innsending av søknad. I 2023 var det kun 1 ukes søknadsvindu, og 25 prosjekter ble valgt ut tilfeldig. Da ble dessverre ingen søknader fra havbrukssektoren trukket ut. Tilknyttet utlysningen i 2024 har vi forberedt en søkerbedrift på at det igjen kan bli rift om midlene.
2. Fastsettelse av hvor mange nærings-ph.d. vi faktisk har bidratt til: Et eksakt antall er vanskelig å oppgi, da vår påvirkning kan ha skjedd på ulike måter og i ulik grad. Skalaen

spenner fra at bedrift, akademia eller kandidat har vært helt ukjent med nærings-phd og fått vite om ordningen fra oss, til at de har kjent ordningen godt fra før (kanskje til og med har hatt kandidater) og fått den avgjørende inspirasjonen fra Brohode Havbruk 2050. Også kilden til inspirasjon spenner bredt. De kan ha lest en av våre artikler, hørt innlegg om ordningen på våre konferanser eller deltatt i en av våre målrettede webinarer om nærings-phd. Noen kan så ha initiert prosjektsamarbeid og søknad uten å sparre med oss, eller de har aktivt benyttet rådgivning fra Brohode Havbruk. Antallet prosjekter er basert på alt fra aktiv rådgivning ned til at minst en av de tre nevnte partene i et prosjekt har deltatt og fått informasjon på en eller flere av våre arrangementer.

Effekt

- **På sektoren.** Flere bedrifter har etter 2018 kommet nærmere forskningsfronten innen sine produktkategorier gjennom nærings-phd-prosjekter. Vi har fått meddelt at forskningen har medført oppdagelser som har gitt konkurransefortrinn. Det har vært utfordrende å ha forpliktelser om å publisere slike forskningsresultater, men det ser ut til at bedriftene finner akseptable løsninger på dette. Bedriftene har fått tettere kontakt med akademia, og den opplevde nytteverdien har medført ytterligere forskningssamarbeid og bruk av laboratoriene som besittes av akademia. Nærings-phd kan også sette fart i teknologiutvikling og bedriftssamarbeid. Eksempelvis har en nærings-phd hos AquaGen bidratt til data- og kunnskapsgrunnlag for en kjønnsorteringsmaskin som nå er lansert av Greenfox Marine. Dette har medført at bedriften nå utforsker muligheten for automatisert diagnostikk av hjertehelse hos oppdrettslaks (FHF 901794), for å forebygge mot velferdsutfordringer og dødelighet i sjøfasen.
- **På akademia.** Nærings-phd gir akademia bedre forståelse for muligheter og utfordringer hos bedriftene. De får anledning til å delta i næringsrelevant forskning og med dette bidra til at nye løsninger eller produkter forbedres eller lanseres. Dette gir inspirasjon, og mye av kunnskapen kan brukes til å høyne kvaliteten på undervisningen. Ved at kandidatene deler sine erfaringer, ferdigheter og innsikter i bransjen med sine veiledere og med-kandidater i løpet av doktorgradsarbeidet bidrar de også til å øke relevans i sine faggrupper.

Referanser

[NTNU Brohode - Nærings ph.d. - NTNU](#)

[Tre suksesskriterier for en nærings-ph.d. - NCE Aquatech Cluster](#)

[Nærings-ph.d. - doktorgrad i bedrift \(forskningsradet.no\)](#)